

INLEIDING EN OVERWEGING FEEST HEILIGE FAMILIE 28 december 2025

Jezus Sirach 3, 2-6.12-14; Kolossenzen 3,12-21; Mattheüs 2,13-15.19.23

Inleiding

Tussen Kerstmis en de jaarwisseling viert de Katholieke Kerk sinds 1921 het feest van de Heilige Familie in de liturgie.

De oorspronkelijke bedoeling was de visie van de kerk op huwelijk en gezin te promoten.

Maar ik vertel u niets nieuws als ik zeg dat die visie precies in onze generaties veel veranderingen heeft ondergaan. In de 70-er jaren keerde het klassiek stabiele en hiërarchische gezinspatroon niet meer terug als voorheen, maar werden persoonlijke relaties en ontplooiing veel belangrijker en er kwam ook meer geld dus de focus was op méér dan alleen het gezin.

Inmiddels speelt in gezinnen zeker mee dat de beide ouders werken om rond te komen of een bepaalde levensstandaard te behouden.

Velen van ons hebben het geluk gehad op te groeien in een doorsnee-klassiek gezin van vader, moeder, kind of meerdere kinderen. Ouders die rechtvaardig en zorgzaam waren, vaak zelfs goede pedagogen. Maar ook al stortten onze ouders hun liefde niet veel 'I love you-s' over ons uit, er was gewoon liefde voor elkaar en steeds meer kregen wij als kinderen vrijheid en vertrouwen om onze eigen weg te gaan. Nu we ouder worden, zien we steeds meer hoe goed zij het deden, op hún manier en naar beste kunnen. Zij zetten ons aan het denken vandaag, evenals de familie van Nazareth.

Ik wens u een mooie viering toe.

Overweging

Het was wel een opvallend bericht de laatste dagen dat er deze Kerst echt veel méér bioscoopbezoek dan vele jaren hiervóór.

Films zijn dus weer 'hot', weer 'in'. Hadden we ze vroeger voor de **video** of de **DVD-speler**, tegenwoordig heb je al een film op een **stickje** en je kijkt....

Als u deze dagen niet aan het schaatsen was of naar schaatsen keek, dan zijn misschien toch de oude klassieke **films** wel even langsgekomen: van Home Alone tot Sissie tot de Sound of Music. Het zijn **dè klassieke kerstfilms** en of we willen of niet, ze gaan allemaal over 'gezinnen', families en ook al worden ze getypeerd als 'lief'en ontroerend, nergens in die **films** gaat alles goed, nergens! Anders was het wellicht te saai om **verfilmd** te worden...

Natuurlijk vragen we ons af, na alle kerstspel-voorstellingen van scholen, alle stop-motion-**filmpjes** en levende Dickens- uitvoeringen: Zouden we ook zo'n **film** van kunnen maken van Jozef, Maria en het Kind?

Hoe realistisch zou **hun film** zijn, ruim 2000 jaar later? Of werd het toch een documentaire die gaat over de Romeinse bezetting, over geloofsrichtingen van die tijd, van streng tot politiek correct, zoals de Herodianen, de Essenen, de Sadduceeën, Farizeeën en Zeloten tot heel gewone Joden: Daarbinnen zien we dat dit gezin van Nazareth, vader, moeder, zoon, haar weg zoekt.

Nee, het was geen Sissie-gezin, geen Sound of Music en ook geen klein-huis-op-de-prairie-gezin. Het kersttafereel van Bethlehem lijkt ongecompliceerd maar op deze 1^e zondag na Kerst klinkt **het evangelie** vandaag allesbehalve idyllisch. Geen rustige stal, geen engelengezing, maar angst, dreiging en vlucht.

Alsof we ook meteen in de actualiteit zijn gestapt.

Jozef krijgt in een droom de opdracht: "Sta op, Jozef, neem het Kind en zijn moeder, en vlucht naar Egypte." Jozef staat op, midden in de nacht, en hij gaat. Zonder discussie, zonder garanties. Als we Jozef als **filmacteur** moesten typeren, dan is hij 'n stille man, die **gehoorzaamheid en verantwoordelijkheid kent**. Hij beschermt wie hem is toevertrouwd, ook al weet hij niet hoe de weg zal lopen.

We noemen de liturgie vandaag 'feest van de Heilige Familie' maar 'heiligheid' bestaat niet uit een probleemloos leven, dat is duidelijk, maar wel uit **trouw**, ook in moeilijke omstandigheden. De onveiligheid van dat gezin in Bethlehem is actueler dan ooit: door oorlog, door armoede, door ziekte, door ingewikkelde familierelaties we vandaag de dag niet meer vanzelfsprekend veilig... we kennen de voorbeelden, om van femicide nog maar niet te spreken.

En mochten we denken: *Waar is God in al die moeilijke omstandigheden?*

Het evangelie leert ons dat God erbij is, dat Hij engelen zendt om – in dit geval - Jozef de weg te wijzen naar de redding. Engelen... mooie mythische figuren

voor een **film**, maar zij zijn heel erg écht. Zowel Maria als Jozef hadden de ervaring van een engel en 'aanvaardden', gaven gehoor.

Soms vraag je je af wat er tegenwoordig anders en wel misgaat in gezinnen: is het dat we er niet meer tegen kunnen dat we niet alles voorzien, controleren en begrijpen? Dat we de engelen niet zien of horen? En dat we niet meer voelen dat liefhebben ook loslaten is?? Dat dit precies de **plot van de film is?**

We willen 't waarschijnlijk niet horen, maar Jezus' leven begint toch echt als een vluchteling, van wie de ouders de grens oversteken. Ook al kennen we de Ter Apel-problematiek en is het daar verschrikkelijk, het is dus niet nieuw...

En al hebben we Jezus 'hoog', hij begint gewoon als afhankelijk kind - God komt niet naar de aarde als machtig heerser, maar als 'n kind dat bescherming nodig heeft. In 'n wereld waarin je denkt te moeten opkomen voor jezelf en controle moet houden, wijst dit kind ons op het belang van relatie, van trouw en liefde voor elkaar. Hoe kwetsbaar je ook bent. **Daar wordt de film anders van.**

Natuurlijk worden we getriggerd door **de eerste lezing. De Wijsheid van Jezus Sirach** staat in het teken van een traditionele en hiërarchische gezinsmoraal en de ideale omgang tussen ouders en kinderen. De profeet spreekt over eerbied voor ouders en 'zorg dragen voor elkaar'. Niets mis mee, maar inmiddels is geen gezin meer hetzelfde. We kennen de geaccepteerde éénoudergezinnen, ook man-man-, vrouw-vrouw-gezinnen, gebroken gezinnen, samengestelde gezinnen en vaak is zo'n gezin al een lange weg gegaan van pijn, inzet, groei, aanvaarding en soms van genezing. Vaak is de **film al lang en pittig.**

Jozef speelt vandaag in al zijn bescheidenheid in onze evangeliefilm een cruciale rol. Hij verliest de moed niet, neemt zijn verantwoordelijkheid, ook als hij niet alles begrijpt. En Maria blinkt uit in trouw en vertrouwen, in alle omstandigheden.

Het verhaal van het gezin van Bethlehem draait als een **film** voor onze ogen langs: de boodschap is duidelijk: Vanaf zijn geboorte is Jezus in de hoek van de hulpelozen te vinden. Weerloos. Terwijl het gezin in Egypte verbleef, vindt de kindermoord in Bethlehem plaats. Vanaf het begin is Jezus in levensgevaar, nergens veilig. En hulpelozen hangen weer af van de sterken – dat is precies de huidige geopolitieke situatie. Het gaat Jezus om mensen die van goede wil zijn: geen supermensen, geen ideale vaders, moeders, gezinnen, maar het gaat om sterk te staan in wat wij geloven, in wat wij hopen en in onze liefde.

Soms zijn **familiefilms** net thrillers, maar meestal, meestal is er een happy end, een kerstfilm waarin we bewegen en leven, en ook nog lang en gelukkig.

Moge het zo zijn. Amen.